Muutospäätös peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitukseen 2026 ja talousarviomuutos 3/2026

KH 14.09.2026 § 156

Valtiovarainministeriö myöntää kunnan peruspalveluiden valtionosuuden sekä päättää veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetysten korvauksista. Valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä kotikuntakorvauksista säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009). Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (1705/2009) sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (1765/2009) tarkoitetut valtionosuudet.

Pälkäneen kunnanvaltuusto on päättänyt muutoksesta vuoden 2026 talousarvion valtionosuuksiin 2.2.2026 (§ 6). Kunnan valtionosuuksia nostettiin tällöin yhteensä 73 806 eurolla alkuperäiseen vuoden 2026 talousarvioon nähden. Muutokset perustuivat VM:n 18.12.2025 tekemiin päätöksiin.

Tällä hetkellä voimassa olevat valtionosuudet kunnan talousarviossa (KV 2.2.2026 § 6 mukaisina):

	euroa / kuukausi	euroa / vuosi
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (sis. verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen)	275 909	3 310 909
-josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	178 922	2 147 069
Kotikuntakorvaustulot	32 103	385 240
Kotikuntakorvausmenot	-57 589	-691 064
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus	68 338	820 053
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus	-24 521	-294 250
Yhteensä (valtionosuusmaksatus)	294 241	3 530 888
Yhteensä (kirjanpidollinen valtionosuus)	319 726	3 836 712

VM on tehnyt 25.6.2026 uuden päätöksen (VN/35064/2025), jolla se palauttaa valtion talousarvion momentilta 28.90.31 (kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki) käyttämättä jääneen määrärahan kunnille (1,96 euroa asukasta kohden). OKM on niin ikään tehnyt uuden päätöksen (VN/38436/2025) 2026 vuoden opetus- ja kulttuuritoimea varten kunnille myönnettävästä valtionosuudesta 3.8.2026 päivämäärällä. OKM:n päätöksessä on huomioitu kunnan kohdalla muutoksia perusopetuksen valmistavan lisäopetuksen suoritemääriin ja rahoitukseen.

Muutokset otetaan huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuuksissa sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksessa elokuun maksuerästä lukien. Uuden VM:n 25.6.2026 ja OKM:n 3.8.2026 päätösten mukaiset valtionosuudet ovat:

	euroa / kuukausi	euroa / vuosi
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (sis. verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen)	278 354	3 323 135
- josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	178 922	2 147 069
Kotikuntakorvaustulot	32 103	385 240
Kotikuntakorvausmenot	-57 589	-691 064
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus	68 338	820 053
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus	-24 167	-290 005
Yhteensä (valtionosuusmaksatus)	297 039	3 547 359
Yhteensä (kirjanpidollinen valtionosuus)	322 525	3 853 183

Kaikkiaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus kasvaa 12 226 euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen nettomuutos on 4 245 euroa. Muutoksen nettovaikutus on yhteensä 16 471 euroa.

Talousarviomuutos:

Talousarviomuutoksen vaikutus on esitetty alla olevassa taulukossa edelliseen päätökseen (KV 2.2.2026 § 5) verrattuna:

Valtionosuudet 2026	TA 2026	MTA KV 2.2.2026 § 5	Muutos	MTA KH 14.9.2026
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (sis. verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen)	3 326 457	3 310 909	12 226	3 323 135
-josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	2 160 514	2 147 069	0	2 147 069
Kotikuntakorvaustulot	363 468	385 240	0	385 240
Kotikuntakorvausmenot	-652 009	-691 064	0	-691 064
Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus	819 116	820 053	0	820 053
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettu rahoitus	-399 950	-294 250	4 245	-290 005
Yhteensä (valtionosuusmaksatus)	3 457 082	3 530 888	16 471	3 547 359
Yhteensä (kirjanpidollinen valtionosuus)	3 745 623	3 836 712	16 471	3 853 183

Valtionosuudet kasvavat 16 471 euroa, josta
- Kunnan peruspalveluiden valtionosuus kasvaa 12 226 euroa
- Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus kasvaa 4 245 euroa

Muutosten yhteisvaikutus muutettuun talousarvioon nähden 16 471 euroa vuosikatetta parantavana.

Pälkäneen kunnan vuoden 2026 talousarviossa valtionosuudet on määritetty sitovaksi eräksi kunnanvaltuustoon nähden, joten talousarvion ja

ministeriöiden päätösten summien erotukselle tulee hakea kunnanvaltuustolta talousarviomuutosta vuodelle 2026.

Mikäli kunta on tyytymätön valtiovarainministeriön peruspalvelujen valtionosuuden myöntämistä koskevaan päätökseen tai opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituspäätökseen, sillä on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saatuaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle tai opetus- ja kulttuuriministeriölle.

Oheismateriaalina VM:n päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuusuuden muuttamisesta sekä OKM:n päätös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksen muuttamisesta 2026 vuodelle. Liitteenä talousarviomuutoksen vaikutus kunnan käyttötalous- ja tuloslaskelmaosaan.

Toimivallan peruste — Hallintosääntö 73–77 §

Valmistelija — Aatu Laamanen, talousjohtaja
p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi

Esitys — Kunnanjohtaja Tatu Ujula

Kunnanhallitus päättää

1. hyväksyä peruspalvelujen valtionosuuksia ja opetustoimen rahoitusta koskevat muutospäätökset vuodelle 2026.
2. olla hakematta oikaisua edellä mainittuihin päätöksiin.
3. esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto päättää muuttaa vuoden 2026 talousarviota esittelytekstin mukaisin perustein (nettovaikutus vuosikatteessa +16 471 euroa).

Päätös — Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 19.10.2026 § 45
9/02.05.01.00/2026

Esitys — Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto päättää muuttaa vuoden 2026 talousarviota esittelytekstin mukaisin perustein (nettovaikutus vuosikatteessa +16 471 euroa).

Päätös — Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.